

Jak je to s Desaterem?

Chris Badenhorst

Překlad: Pavel Škoda, B.Th.

Zdroj: <http://www.lifeassuranceministries.org/studies/whataboutthetenc.html>

Jaká je role zákona v životě křesťana? Je Desatero přikázání stále závazné pro ty, kteří věří v Ježíše Krista? Je Desatero tím nejvyšším pravidlem života křesťanů? Tyto otázky se dotýkají samotného základu křesťanské etiky a měli bychom je tedy velmi pozorně zhodnotit ve světle Nového zákona. Zastáváme postoj, že Nový zákon musí být pro křesťana vždy konečnou autoritou. Boží zjevení ve Starém zákoně bylo postupné, a proto „zahalené“, zatímco v Novém zákoně je plné a kompletní, tj. odhalené. Starý zákon tedy obsahuje menší světlo, kdežto Nový zákon je světlem větším. Samozřejmě, že Starý zákon je také Božím slovem, ale NENÍ Jeho slovem plným a konečným. Toto pochopení je potvrzeno Novým zákonem (Ř 15,19; Ef 3,4.5; Kol 1,6), který nám byl vyhlášen Ježíšem Kristem a jeho apoštoly jako nová smlouva (J 1,1.18; Kol 2,9; Žd 1,1-3) a který obsahuje celou Boží vůli (Sk 20,27). Proto by Nový zákon měl být vždy naší konečnou autoritou. Z tohoto úhlu pohledu je tedy zřejmé, že k interpretaci Starého zákona je třeba přistupovat skrze Zákon nový a nikdy naopak.

Co učí protestantská tradice

Dekalog či Desatero přikázání je v ortodoxní protestantské tradici chápáno jako věčný Boží zákon. Proto jsou velké části protestantského katechismu věnovány interpretaci Desatera přikázání. Účel je dvojitý:

1. Aby došlo k usvědčení z hříchu jako k nezbytné přípravě pro kázání evangelia a k ospravedlnění skrze víru v Krista. To znamená, že je třeba nejprve kázat zákon, aby byla vyvolána vina, a následně může být představeno evangelium. Tato přípravná funkce zákona je nazývána sekundární (či pedagogická). Základními texty pro podporu této funkce zákona nacházíme v Ga 3,24 („Zákon byl tedy naším dozorcem až do příchodu Kristova, až do ospravedlnění z víry.“) a Ř 7,7 („hřích bych byl nepoznal, kdyby nebylo zákona. Vždyť bych neznal žádostivost, kdyby zákon neřekl: ‚Nepožádáš!‘“).
2. Zmíněná druhá funkce zákona vede logicky a nevyhnutelně k učení o jeho třetí funkci, kdy je zákon prezentován jako Kristovo pravidlo posvěceného života věřícího člověka, který byl ospravedlněn skrze víru v Krista. Toto učení rozpracovali zejména Puritáni, kteří učili, že Desatero nejprve přináší usvědčení z hříchu a následně hříšníka nasměrová ke Kristu, kam si přichází pro ospravedlnění (druhá funkce zákona). Tato druhá funkce zákona v jejich teologii vede pak nevyhnutelně k funkci třetí, kterou Puritáni používali k detailnímu popisu povinností křesťanova života. Posvěcení tak definovali v termínech pravého zachovávání Desatera přikázání.

Klasická protestantská teologie tedy začíná Desaterem (druhá funkce) a končí také Desaterem (třetí funkce). (První funkcí zákona je v tomto pojetí zabraňování šíření hříchu ve společnosti). Také nás učí, že vyhlášením Desatera přikázání Bůh předal etické zásady závazné pro celé lidstvo všech věků. Desatero je tedy tradičně pojímáno jako věčný zákon, který Bůh předal všem lidem všech věků jako dokonalé a kompletní pravidlo pro život.

Zhodnocení

Když čteme Pavlovy listy, vidíme zarážející rozdíl mezi jeho učením týkajícím se zákona a učením reformátorů. Pavlova argumentace v listech Římanům a Galatským je jednoznačně proti požadavku zachovávat zákon! Nejen, že se Pavel staví proti učení o závaznosti zachovávání zákona jako prostředku spasení, on je také v opozici proti těm křesťanům ze židů, kteří naléhali na křesťany z pohanů, aby vešli pod jurisdikci židovské Tóry jako pravidla pro život. Judaisté v Galácii tedy učili něco velmi podobného protestantské teorii o třetí funkci zákona. Proto je protestantské učení o třetí funkci zákona blíže Pavlovým oponentům než Pavlovi samotnému!

Dva zákony?

V protestantismu a některých dalších denominacích se rozlišuje mezi tzv. „Božím zákonem,“ a „Mojžíšovým zákonem“. První výraz odkazuje na Desatero přikázání a druhý na tzv. „ceremoniální zákon“, tj. na zákony týkající se nařízení, obětí, svátků, dietních zákonů, občanských zákonů a zákonů týkajících se služby ve státní a kněžství. Toto rozdělení je však umělé, protože v Písmu nikde rozdíl mezi Božím zákonem a Mojžíšovým zákonem nenacházíme. Například:

1. U Nehemjáše čteme: „...*knihu Mojžíšova zákona, který vydal Hospodin Izraeli... Četli z knihy Božího zákona... žít podle Božího zákona, který byl vydán skrze Božího služebníka Mojžíše*“ (Neh 8,1.8;10,30). Podle Nehemjáše je „knihy Mojžíšova zákona“ synonymem ke „knize Božího zákona“. Jinými slovy, zákona daný Izraeli od Boha je ten samý, jaký byl dán Mojžíšem, protože to byl Bůh, který tento zákon dal Izraeli skrze Mojžíše.
2. V Lk 2,24 se píše: „...*a aby dali oběť podle toho, co je řečeno v Pánově zákoně, párek hrdliček nebo dvě holoubata*.“ (ČSP). Kde se v Bibli píše o ustanovení těchto obětí? V Lv 12,8, tj. v té části Starého zákona, kterou protestanté nazývají „Mojžíšův zákon“. Přesto Lukáš tento zákon nazývá „Pánův zákon“. Je zřejmé, že Mojžíšův zákon a Pánův zákon jsou jedno a to samé (srov. Mk 7,9.10; J 7,19).
3. V Lv 19. kapitole Bůh znovu potvrzuje svůj zákon Izraeli skrze Mojžíše. V principu zde opakuje Desatero přikázání: 1. přikázání (v.32), 2. přikázání (v.4), 3. přikázání (v.12), 4. přikázání (v.30), 5. přikázání (v.3), 6. přikázání (v.17), 7. přikázání (v.29), 8. přikázání (v.13), 9. přikázání (v. 11), 10. přikázání (v.35). Mezi tím jsou však promíchány přikázání o obětech (v.5), o sklizni (v.9), o oblékání (v. 19), o kněžích (v. 22), o prvním snopku (v. 23), o spiritistických médiích (v. 31), o pohanech (v. 34) atd. Vidíme tedy, že rozlišování na Boží zákon (morální) a Mojžíšův zákon (ceremoniální) je umělé a není podloženo Písmem. „Zákon“ znamená vždy „celý zákon“ (Ga 3,10; 5,3), tj. Tóru.

Z uvedených příkladů je zcela zřejmé, že „Mojžíšův zákon“ a „Pánův zákon“ se v Písmu používají jako synonyma. Desatero je integrální součástí právního kodexu Tóry předané Izraelskému národu. Ta pro ně ustanovovala Boží vůli *v rámci staré smlouvy*. Podle židovských učenců Tóra obsahuje 613 přikázání týkajících se otázek občanských, dietních, obětních a morálních. Všechna tato přikázání tvořila celek, který se v Písmu nazývá „Mojžíšův zákon“ (Neh 8,1; Mal 4,4; Sk 15,5) či pouze „Mojžíš“ (Mk 7,10), a také „Pánův zákon“ (Neh 9,3; Lk 2,22-24), „litera“ (Ř 2,27.29; 7,6), „psaný záznam s ustanoveními“ (Kol 2,14 ČSP) a „Zákon s jeho příkazy a ustanoveními“ (Ef 2,15).

Nejběžnějším označením pro Mojžíšův zákon je však jednoduše výraz „zákon“, který se ve Starém zákoně nazývá *Tóra* (Neh 8,9.13.14) a v Novém zákoně *nomos* (Lk 2,22-27). Když novozákonní pisatelé hovoří o zákonu, mluví většinou o celé Tóře, tj. o Mojžíšově zákonu. Proto je jakékoliv rozdělování na Mojžíšův zákon a Boží zákon, s cílem odůvodnit tak své teorie, pouze lidským přístupem a je umělé.

Tři etapy zákona

Ve své listu Galatským Pavel říká o zákonu tři věci: „*Jak je to potom se zákonem? Byl přidán kvůli proviněním jen do doby, než přijde ten zaslíbený potomek*“ (Ga 3,19) Z tohoto Pavlova vyjádření je zřejmé, že zákon má svůj počátek, svůj účel a také svůj konec:

1. **Počátek zákona.** Pavel říká, že zákon byl přidán – přidán znamená samozřejmě přidán k něčemu, co zde již existovalo, konkrétně k Božímu zaslíbení danému Abrahamovi o 430 let dříve (Ga 3,16.17). Tento slib byl založen na Kristu (Ga 3,16). Proto je podle Pavla výchozím bodem biblického přemýšlení nikoli zákon, ale Ježíš Kristus a Boží záměr milosti, který se v něm uskutečnil a který předcházel vydání zákona (Ga 3,17). Judaisté v Galácii však za výchozí bod svého teologického myšlení měli zákon a ortodoxní protestantismus dělá to samé.

Proto Karel Barth zpochybnil jak klasickou Luteránskou teologii, protože začíná se zákonem a ne s evangeliem, tak i klasický kalvinismus, který začíná s predestinací a ne s Ježíšem Kristem. Ať se tedy jedná o víru židovskou či křesťanskou, pravým výchozím bodem biblického myšlení není teologický systém založený na abstraktním právním kodexu či na konceptu vyvolení a predestinace.

Jedná se o příběh Boží milosti – evangelia o Ježíši! „*On předchází všechno, všechno v něm spočívá*“ (Ko 1,17) Proto dal Bůh Izraeli zákon až za 430 let poté, co předal Abrahamovi evangelium (Ga 3,17)! To byl skutečný výchozí bod zákona (včetně Desatera).

2. Účel zákona. Pavel píše: „zákon byl přidán *kvůli proviněním*“. Bez zákona by Izrael degeneroval do stavu pohanství a ztratil by tak naději na Kristův příchod, jak bylo zaslíbeno Abrahamovi. Proto byl zákon nezbytný k tomu, aby Izraeli pomáhal tuto naději v zaslíbeného mesiáše rozvíjet a držet při životě. Zákon to dělal dvěma způsoby:
 - a. Jeho pevné a nepružné morální požadavky sloužily jako neustálá připomínka skryté podstaty hříchu – vzpoury proti Bohu, jeho autoritě a vůli. To udržovalo člověka citlivého k potřebě vykoupení.
 - b. Jeho ceremoniální aspekt byl stínem očekávaného vykoupení. Například velikonoce připomínali nejen vyvedení z Egypta, ale také ukazovaly vpřed na skutečné vykoupení skrze Kristovu krev. Každá oběť v chrámě byla „náznakem budoucího dobra“ (Žd 10,1) – velké oběti Kristovy krve (Žd 10,10-14).

Zaslíbení Krista bylo dáno Abrahamovi. Zákon (stará smlouva) byl vydán o 430 let později, aby Izraeli pomohl udržet živou naději na Kristův příchod. Zákon nebyl naplněním tohoto slibu, protože k němu nic nepřidal (Ga 3,17); byl pouze dočasným stínem, který ukazoval vpřed na naplnění a realizaci původního zaslíbení.

3. Konec zákona. Zákon měl nejen svůj počátek a účel, ale také svůj konec:
 - a. Co se týká konce zákona, Pavel píše: „...*byl přidán... než přijde ten zaslíbený potomek*“ (Ga 3,19). Proto jeho účel a funkce byly pouze dočasné po dobu od jeho vydání až do příchodu „zaslíbeného potomka“. Pavel nám říká, kdo tímto potomkem je: „*Slib byl dán Abrahamovi a jeho potomku; nemluví se o potomcích, nýbrž o potomku: je jím Kristus.*“ (Ga 3,16) Podle Pavla je tímto potomkem Kristus. Proto můžeme slovo „potomek“ zaměnit slovem „Kristus“ a pak lze text číst takto: „*zákon byl přidán až do příchodu Krista*“ (Ga 3,19). Když tedy Kristus nakonec přišel, byla funkce zákona (tj. Mojžíše či také staré smlouvy) v dějinách naplněna. Proto může Pavel říci „*Kristus je konec zákona...*“ (Ř 10,4).
 - b. Konec zákona lze také doložit ze skutečnosti, že Desatero náleží do staré smlouvy. To je jasně vyjádřeno v Dt 4,13: „*Oznámil vám svou smlouvu, kterou vám přikázal dodržovat, desatero přikázání, a napsal je na dvě kamenné desky.*“ Potřebujeme si tedy nyní odpovědět na otázku, zda je stará smlouva stále u moci či nikoli. Pokud není, pak není v platnosti ani Desatero, které je samotným jádrem staré smlouvy (Ex 34,28 srov. Dt 4,13) včetně soboty jako jejího znamení (Ex 31,16.17). Ve 2 Kor 3,5-14 nacházíme výslovnou zmínku o Desateru přikázání ve spojení se zrušením staré smlouvy. V této pasáži Pavel popisuje jasně viditelný kontrast mezi starou a novou smlouvou. Zřetelně zde tvrdí, že stará smlouva jako „*služba vedoucí ke smrti*“ byla ta, která „*byla literou vytesanou do kamene*“, tj. Desaterem přikázání. Pavel nakonec prohlašuje, že tato smlouva „*pomijí*“, protože „*v Pánu je závoj odstraněn*“.
 - c. Pisatel listu Židům také potvrzuje, že byl zákon ukončen. Čtete zde: „*Avšak mění-li se kněžství, nutně nastává i změna zákona.*“ (Žd 7,12) Zákon (Tóra) byl integrální částí staré smlouvy, kterou Bůh uzavřel s Izraelským národem na Sinaji. Zahrnoval Desatero, které bylo umístěné na boku schrány (staré) smlouvy. Proto, když dochází ke změně (anulování) kněžství staré smlouvy, které je nahrazeno Melchisedekovým kněžstvím Krista (Žd 7,15-17), dochází logicky i ke změně (anulování) všeho, co je s tím svázáno, včetně celého systému zákona staré smlouvy. Tedy platí, že se zrušením staré smlouvy dochází i ke zrušení (anulování) kněžství staré smlouvy a se zrušením tohoto kněžství dochází také ke zrušení (anulování) systému zákona staré smlouvy (Tóry) včetně Desatera.
 - d. Konec zákona je dále potvrzen i Jeruzalémským sněmem (Sk 15), který byl svolán za účelem definování vztahu křesťanů z pohanů k zákonu. Apoštolové zde rozpoznali vedení Ducha Svatého (Sk 15,28a) a jednohlasně se dohodli na tom, že křesťané z pohanů se nemusí obřezávat ani zachovávat zákon. Bylo rozhodnuto, že by měli ze zákona dodržovat

pouze čtyři věci (tři ‚ceremoniální‘ a jednu ‚morální‘) v zájmu pokojné koexistence s křesťany ze židů, kteří si chtěli uchovat svoji kulturu a pokračovat v podřízenosti zákona jako způsobu svého života (Sk 15,20). Účel tohoto rozhodnutí byl tedy čistě pragmatický kvůli společné bohoslužbě křesťanů ze židů a z pohanů. Na křesťany z pohanů nebylo vloženo ze zákona nic jiného (Sk 15,28.29). Z tohoto pohledu nelze, jak to někdy někteří dělají, v daném kontextu izolovat obřízku, jako by se jednalo o samotný problém bez dalších souvislostí.

Pod novou smlouvou

Co je tedy náplní nové smlouvy, pokud ne Desatero? Co je v nové smlouvě vyjádřením Boží vůle, abychom věděli, co po nás Bůh požaduje? Kam máme jako věřící nové smlouvy jít, abychom zjistili, jak je Boží vůle pro naše životy? Jsme oprávněni přinést Desatero přikázání staré smlouvy do smlouvy nové a učinit ho základem našeho křesťanského chování? Jsme oprávněni k tomu, přivést Mojžíše do nové smlouvy a učinit z něho instruktora Božího novozákonního lidu? Ve světle výše uvedeného musí být odpovědí na tyto otázky jednoznačně „Ne“, protože Nový zákon nejen učí, že Mojžíš a Tóra došly svému konci, ale také že je nahradil Kristus a „zákon Kristův“ (Ga 6,2). Na hoře proměnění prohlásil sám Bůh z nebes, že Ježíš byl tím, kdo je větší než Mojžíš: „*To je můj Syn... toho poslouchejte*“ (Lk 9,35).

Přesto však, jak jsme viděli, reformačně-puritánská teologie a některé další denominace učí, že Desatero přikázání tvoří stále závazné pravidlo pro život novozákonního věřícího. Říkají, že Kristus utváří naši víru, ale Mojžíš utváří naši etiku. Proto jdou ke Kristu pro milost, a pak se vrací k Mojžíšovi pro etiku. To pojetí je zřetelně ukotveno v jejich krédech. My jsme však viděli, že Desatero přikázání je Mojžíšův zákon či „slova (Mojžíšovy) smlouvy“ (Ex 34,28 srov. Dt 4,13) a jako takové patří do dějin vykoupení, které započaly Exodem.

Na druhé straně je zde zákon Kristův náležitější do nových dějin vykoupení, které započaly na Kalvárii. Nový zákon proto neposílá Duchem naplněného věřícího zpět k Mojžíšovi, aby se naučil, jak žít. Nikde v Novém zákoně nenalzáme výzvy ke studiu Tóry jako pravidla pro život. Namísto toho je zde ukázáno, jak Boží spasitelný čin v Kristu předurčuje cestu, kterou se má věřící vydat, i co se týká všech mezilidských vztahů. To je velmi zřetelné zejména v Pavlových listech. Pavel v nich vždy nejprve adresátům připomíná Boží spasitelnou milost v Kristu a následně je, ve světle evangelia, vyzývá ke svatému životu prostřednictvím specifických přikázání.

Boží vůle versus zákon

Není pochyb o tom, že pod novou smlouvou došlo k základní transformaci v oblasti etiky. Pokud je člověk v Kristu, pak „*Co je staré, pomínulo, hle, je tu nové*“ (2 Kor 5,17). Pavel o tom podává jasný důkaz, když pojednává o otázkách norem pro křesťanský život. V takových případech jen zřídka odkazuje na zákon, a pokud ano, pak pouze v sekundárním smyslu (1 Kor 9,7-12; 14,21.34). V kapitolách listu Římanům zabývajících se etickými otázkami (od kap. 12 dále) se výraz „zákon“, až na jednu výjimku, nevyskytuje. Uvedenou výjimkou (Ř 13,8-10) je text, v němž Pavel nahrazuje zákon novozákonním přikázáním lásky. [Pavel zde nepíše „*kdo miluje druhého, zachová zákon*“ ale „...*naplnil zákon*“ – pozn. překl]

Ani v dopisech do Tessaloniky a v 2. Korintským žádnou zmínku o zákonu nenacházíme. Místo toho zde Pavel ve svých napomenutích věřícím píše o „Boží vůli“ (1 Tes 4,3; 5,18; 2 Kor 8,5). Zdá se, že si v těchto pasážích záměrně dává záležet na tom, aby se vyhnul výrazu „zákon“. Proto také v Ř 12,2 shrnuje celou problematiku křesťanské etiky slovy „abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží“ (srov. Kol 1,9). Synonymem k „Boží vůli“ je „Bohu milé“ či „Bohu přijatelné“ (Ř 12,1; Kol 3,20).

V listu Efezským se „zákon“ objevuje pouze jako „zákon ustanovení a předpisů“ (Ef 2,15), který Kristus zrušil. Na dalších místech tohoto listu pak již nacházíme odkazy nikoli na zákon, ale na „Boží vůli“ (Ef 5,17; 6,6), Podobně v listu Židům je výraz „zákon“ použitý pouze jako odkaz na systém zákona staré smlouvy. Co se týká křesťanů, opět mají činit „Boží vůli“ (Žd 10,36; 13,21).

Prakticky se tedy ve všech pasážích, které jsme uvedli a které pojednávají o otázkách norem pro křesťanský život, výraz „zákon“ nepoužívá. Implikace, která z toho plyne, je zřejmá: je zde rozdíl mezi novozákonní Boží „vůlí“ na jedné straně a „zákonem“ staré smlouvy na straně druhé.

Přikázání versus zákon

Apoštol Jan je ve věcech křesťanské etiky ještě mnohem konzistentnější a terminologicky více explicitní. V jeho evangeliu termín „zákon“ vždy označuje Mojžíšův zákon neboli Tóru. Na druhé straně Boží vůli (či Kristovu vůli) pro věřící označuje Jan vždy termínem „přikázání“ a nikdy k tomuto účelu výraz „zákon“ nepoužívá. Jan učí, že Mojžíšův zákon ukazuje na Krista (J 1,45) a že Kristus tento zákon dalece přesahuje, protože On je konečným a svrchovaným zjevením Boží vůle (J 1,1-18). Z tohoto důvodu není svrchovaným pravidlem života křesťanského společenství zákon staré smlouvy (Tóra), ale Slovo, které přichází přímo od Boha skrze Ježíšova přikázání (viz zejména J 10,18; 13,34 a opakovaně v kapitolách 14 a 15).

Jak bylo řečeno výše, odkazuje apoštol Jan na zákon vždy jako na zákon židů. Vždy, když Jan zaznamenává Ježíšova slova, kde mluví o zákonu, činí tak pokaždé ve spojení „váš zákon“ či „jejich zákon“, tj. zákon židů (J 8,17; 10,34; 15,25). Jan vkládá podobné formulace i do úst Piláta (J 18,31), Nikodéma (J 7,51) a židů samotných (J 19,7). Tímto způsobem Jan asociuje zákon s židovským národem a pouze s ním – a je to tak správně, protože Písmo zřetelně mluví o tom, že zákon byl dán pouze židům (Dt 4,13; 5,2.3).

Proto Jan nikdy nepoužívá zákon jako pravidlo života pro křesťanské společenství, protože Kristus, na něhož zákon ukazoval (J 1,45), již přišel. On přesahuje zákon, protože On sám je nejvyšším a konečným zjevením Boží vůle (J 1,1-18). Pokud chceme jako křesťané považovat za nejvyšší a konečné zjevení Boží vůle zákon, pak to znamená, že jsme funkci zákona porozuměli špatně nebo jsme ji dokonce nikdy nepochopili.

Není žádných pochyb o tom, že křesťané jsou zavázáni plnit Boží vůli, ale nikoli tu zjevenou v zákoně, ale tu zjevenou v osobě Ježíše Krista. On je skutečným vtěleným Božím Slovem. Ve slovech Ježíše se Boží vůle představuje nikoli jako „zákon“, ale jako „přikázání“, které k nám přichází skrze Ježíše samotného. Vidíme to například jasně v těchto Ježíšových výrocích: „*Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem*“ (J 13,34). „*Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání*“ (J 14,15). „*Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje*“ (J 14,21). „*Zachováte-li má přikázání, zůstanete v mé lásce*“ (J 15,10). „*To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás*“ (J 15,12). „*Vy jste moji přátelé, činíte-li, co vám přikazuji*“ (J 15,14). Ježíšovo přikázání jeho učedníkům, které mají zachovávat, NENÍ Mojžíšův zákon; je to přikázání lásky jednoho k druhému tak, jako on miloval je.

Vidíme to také na vztahu mezi Ježíšem a Otcem. Ježíš říká: „*Neboť jsem nemluvil sám ze sebe, ale Otec, který mě poslal, přikázal mi, jak mám mluvit a co říci. A vím, že jeho přikázání je věčný život. Co tedy mluvím, mluvím tak, jak mi pověděl Otec*“ (J 12,49.50). „*Ale svět má poznat, že miluji Otce a jedním, jak mi přikázal*“ (J 14,31). „*... jako já zachovávám přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce*“ (J 15,10). Přikázání Otce, které Ježíš zachovával, NENÍ Mojžíšův zákon; byla to přikázání pocházející od Boha, podle nichž Ježíš žil. Tím byla vedena celá jeho služba.

Výraz „zákon“ se vůbec nevyskytuje v Janových listech. A to samé platí i pro knihu Zjevení. Křesťané jsou zde označeni jako ti, kteří zachovávají Boží přikázání a drží se svědectví Ježíšova (Zj 12,17). V jediném případě Jan mluví o „zachovávání zákona“, v tomto textu však odkazuje na židy: „*Nedal vám Mojžíš zákon? A nikdo z vás zákon neplní*“ (J 7, 19). Jan frází „zachovávat zákon“ nikdy nepoužívá vzhledem k novozákonním věřícím.

Vidíme tedy, že Jan zachovává striktní terminologické a teologické rozlišení mezi výrazy „zákon“ a „přikázání“. Zákon byl dán Mojžíšem (J 7,19) či Bohem skrze Mojžíše (J 1,17) a byl určen pouze židům. Nyní však Bůh dává – jak svému Synu, tak skrze něho – přikázání, která oznamují jeho vůli pro novozákonní věřící. Jan se vyhýbá použití výrazu „zákon“, který je neosobní a legalistický, protože Boží vůle k nám je komunikována skrze Ježíše Krista.

Namísto toho Jan používá výraz „přikázání“, protože věřící člověk žije ve spojení s Kristem skrze víru. Kristus zachoval Otcova přikázání, a proto i věřící člověk zachovává Kristova přikázání tím, že se v jeho životě projevuje stejná sebeobětující se láska ve vztahu k druhým lidem. Protože však mají křesťané v tomto životě stále hříšnou podstatu, potřebují při naplňování božského přikázání lásky pomoc Božího vedení. Toto vedení nalzáme v řadě konkrétních doporučení (přikázání), která ve svých listech zapsali apoštolové [a také skrze osobní vedení Ducha svatého v konkrétních případech – pozn. překl.]

Ve světle výše uvedeného je zřejmé, že teologické rozlišování mezi „zákonem“ a „přikázáním“ v termínech křesťanské etiky má klíčový význam. V Janově evangeliu, jeho listech i v knize Zjevení nalzáme

konzistentní přístup, zejména, co se týká skutečnosti, že „zákon“, NESTANOVUJE svrchovanou zjevenou Boží vůli pro novozákonní lid. Naopak, zákon je třeba chápat jako limitovanou a dočasnou formu Boží vůle předanou ve staré smlouvě Izraelskému národu skrze Mojžíše – formu, která byla v nové smlouvě nahrazena Kristem a „Kristovým zákonem“ (Ga 6,2). Uvedené rozlišení mezi „zákonem“ a „příkázáním“ vzhledem k Boží vůli má tedy klíčový význam pro správné pochopení vztahu mezi starou a novou smlouvou a pro pochopení Božího jednání s jeho lidem v obou těchto systémech.